

HE 151/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto

Ryhmäpäälikkö Laura Saikku
24.10.2024

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kuntien ilmastosuunnitelmista

- Syken mukaan hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta heikentäisi kuntien ilmastotyötä ja vaikuttaisi siihen, ettei kaikkia kuntia saada suunnitelmallisen ilmastotyön piiriin.
- Myös vapaaehtoisesti suunnitelman laatineiden kuntien osalta työn jatkuvuus ja suunnitelmien säännöllinen päivittäminen on lakisääteisen velvoitteen puuttuessa epävarmempaa.
- Suunnitelmallisuuden on todettu osaltaan edistävän merkittävästi päästövähennysten saavuttamista Hinku-verkostoon liittyneissä kunnissa
- Alueellisen ilmastotyön suunnitelmallisuus tukee samalla Suomen kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista
- Suunnitelmilla ja niiden toteuttamisella on kerrannaisvaikutuksia kansantalouteen ja yrityksiin, alueen elinvoimaan sekä roolia kuntalaisten ja yritysten tekoja mahdollistavana tahona.
- Suorat vaikutukset ilmastosuunnitelmavelvoitteesta olisivat vähäisiä ja kohtuullisia verrattuna potentiaaliin päästövähennyksiin ja muihin ilmastotyötä edistäviin vaikutuksiin, joita kuntien ilmastosuunnitelmilla voitaisiin saavuttaa.

Päästötietopalvelusta

- Hallituksen esityksessä esitetyn mukaisesti Suomen ympäristökeskuksen lakisääteisen tehtävän jatkaminen varmistaisi, että kunnilla olisi jatkossakin käytössään työkalut vapaaehtoiseen suunnitelmalliseen ilmastotyöhön.
- Päästötietopalvelu on kustannustehokas, vertailukelpoinen, laajan toimijajoukon hyödynnettävissä
- Oheistuotteena saadaan laajasti myös tietoa ilmastoindikaattoreista.
- Tietoa tuotettu ja EU Life rahoittaman hankkeen turvin. Hanke päättyy vuoden 2024 lopussa. Tehtävän hoitamista on vaikeaa resursoida jatkossa vallitsevassa taloustilanteessa.

Päästötietopalvelun resursointi

- Syke kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen mukaan rahoitustarve ratkaistaan esityksessä luopumalla olemassa olevista tehtävistä tai tehostamalla olemassa olevien resurssien käyttöä.
- Momentin 35.01.04 mukainen toimintamenorahoitus kattaa Suomen Ympäristökeskuksen toiminnan kustannuksista nykyisellään vain noin 36 %, mikä on poikkeuksellisen pieni osuus organisaation kokonaisbudjetista verrattuna muihin suomalaisiin tutkimusorganisaatioihin.
- Ulkoisen rahoituksen osuus (64 % vuonna 2023) on tarkkaan korvamerkittyä ja rahoitusehdoin ohjattua.
- Sykelle osoitettavien lakisääteisten tehtävien hoitaminen on erityisen haastavaa ilman vastaavaa erillisresursointia.
- Syke katsoo, että päästötietopalvelun ylläpitokulujen kattamiseen tarvitaan ilmastolaissa aikaisemmin esitetty 50 000 euron voimavaratarve Sykelle.